

Handläggare
Ann-Charlotte Bergqvist
08-508 271 25**Till**
Exploateringsnämnden
2015-04-13

Redovisning av fördelning av arbetsmiljöansvar och uppgifter inom exploateringskontoret

Förslag till beslut

1. Exploateringsnämnden godkänner kontorets redovisning av arbetsmiljöfördelning inom exploateringskontoret.

Gunnar Jensen
T.f. förvaltningschefMarita Anheim
Avdelningschef

Sammanfattning

De förtroendevalda i varje nämnd ansvarar för att arbetsmiljölagen och andra lagar följs. Själva arbetsmiljöarbetet måste dock i praktiken skötas av de anställda i det dagliga arbetet och i utvecklingen av verksamheten.

Arbetsmiljöansvaret har fördelats inom exploateringskontoret från nämnd till förvaltningschef och sedan vidare i chefsleden. Fördelningen har innefattat uppgifter inom både det systematiska arbetsmiljöarbetet och byggherrens arbetsmiljöansvar.

För att förtydliga skillnaden mellan det systematiska arbetsmiljöansvaret och byggherrens arbetsmiljöansvar inom organisationen avser kontoret dela upp fördelningen av arbetsmiljöansvaret. För det systematiska arbetsmiljöarbetet ansvarar kontorets chefer medan uppgifter inom byggherrens arbetsmiljöansvar utförs av en större krets av medarbetare.

Exploateringskontoret
Administrativa avdelningenFleminggatan 4
Box 8189
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 271 25
Växel 08-508 276 00
ann-charlotte.bergqvist@stockholm.se
exploateringskontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
stockholm.se/exploateringskontoret

Bakgrund

Arbetsgivaren ansvarar för arbetsmiljön och ska se till att kraven i arbetsmiljölagen, förordningar och föreskrifter uppfylls. De förtroendevalda i varje nämnd ansvarar för att arbetsmiljölagen och andra lagar följs. Själva arbetsmiljöarbetet måste dock i praktiken skötas av de anställda i det dagliga arbetet och i utvecklingen av verksamheten.

I september 2009 godkände exploateringsnämnden kontorets redovisning av fördelning av arbetsmiljöuppgifter inom exploateringskontoret. I ärendet redovisades fördelning av arbetsmiljöuppgifter från:

- nämnd till förvaltningschef
- förvaltningschef till avdelningschef
- avdelningschef till gruppchef (enhetschef)
- närmaste chef till ombud

Den beslutade fördelningen inbegriper både det systematiska arbetsmiljöansvaret och byggherrens arbetsmiljöansvar.

Ärendet

Stockholms stads chefer ansvarar för att skapa förutsättningar för en god arbetsmiljö och ett gott arbetsklimat genom tydliga mål, åtaganden och organisation. Förvaltningschefen har det övergripande ansvaret för exploateringskontorets arbetsmiljöarbete. Verksamheten bedrivs dock på ett sådant sätt att förvaltningschefen inte har möjlighet att i detalj leda och övervaka arbetsmiljöarbetet inom alla verksamhetsområden.

Inom exploateringskontoret ska arbetsmiljöfrågorna prioriteras dels på arbetsplatsen dels i projekten. Arbetsmiljön omfattar bland annat de klassiska arbetarskyddsfaktorerna som buller, luftkvalitet och ergonomi. Arbetsmiljön omfattar också organisatoriska och psykosociala förhållanden som arbetsbelastning, ledarskap och möjlighet att påverka sin egen arbetsituation. För exploateringskontorets del innefattar arbetsmiljöansvaret även byggherrens arbetsmiljöansvar.

För att förtydliga skillnaden mellan det systematiska arbetsmiljöansvaret och byggherrens arbetsmiljöansvar inom organisationen avser kontoret dela upp fördelningen av arbetsmiljöuppgifterna. För det systematiska arbetsmiljöarbetet

ansvarar kontorets chefer medan uppgifter inom byggherrens arbetsmiljöansvar även berör en större krets av medarbetare.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet

Förnyelse, arbetsmiljö och samverkan

Exploateringskontoret tecknade år 2009 en lokal överenskommelse med de fackliga organisationerna om tillämpning av stadens kollektivavtal om förnyelse, arbetsmiljö och samverkan i Stockholms stad. För att säkerställa att exploateringskontoret är en bra arbetsplats, ska chefer, i samverkan med medarbetarna, kontinuerligt planera, styra, kontrollera och följa upp hälsofrågor och arbetsmiljö. Exploateringskontoret har tecknat avtal om företagshälsovård med Avonova Hälsa AB.

Förvaltningsgruppen är samverkansgrupp för förvaltningsövergripande frågor och ett forum för dialog mellan förvaltningsledningen och de fackliga organisationernas företrädare. Gruppen ska bl.a. planera och följa upp hälso- och arbetsmiljöfrågor och det systematiska arbetsmiljöarbetet. Förvaltningsgruppen är även skyddskommitté.

Arbetsmiljöpolicy

På varje arbetsplats med mer än nio anställda ska det finnas en arbetsmiljöpolicy som beskriver hur arbetsförhållandena ska vara för att ohälsa och olycksfall i arbetet ska förebyggas och en tillfredsställande arbetsmiljö uppnås.

Under våren 2015 kommer exploateringskontoret att sammanställa befintliga rutiner och policys m.m. i en skriftlig arbetsmiljöpolicy.

Byggherrens arbetsmiljöansvar

Arbetsmiljölagen reglerar även byggherrens arbetsmiljöansvar. Vid exploateringsprojekt är nämnden ansvarig byggherre för allmän mark som gator, vägar, ledningsnät och parker m.m.

Den 1 januari 2009 infördes ändringar i arbetsmiljölagen och i föreskrifterna om byggnads- och anläggningsarbete som bl.a. innebär att byggherren är skyldig att utse en byggarbetsmiljösamordnare, dels för planering och projektering (BAS-P) och dels för utförandet (BAS-U). Exploateringskontoret strävar efter att utse en upphandlad part till byggarbetsmiljösamordnare. Vi har

dock alltid kvar ett slags ”back-up”-ansvar för de uppgifter som byggarbetsmiljösamordnarna ansvarar för.

Exploateringskontoret har i maj 2012 inrättat en styrgrupp för byggarbetsmiljö. Styrgruppens uppdrag är ett besluts- och ansvarsorgan för att leda och styra samt att utveckla system och metodik i syfte att säkerställa byggarbetsmiljöarbetet inom exploateringskontoret. Styrgruppen har utsett en ämnesansvarig som bl.a. ska utveckla rutiner och processer och vara ett stöd i frågor som berör byggherrens arbetsmiljö.

Rutin för fördelning av arbetsmiljöuppgifter

Som tidigare nämndes har arbetsmiljöansvaret fördelats inom kontoret från nämnd till förvaltningschef och sedan vidare i chefsleden. Fördelningen har innefattat uppgifter inom både det systematiska arbetsmiljöarbetet och byggherrens arbetsmiljöansvar.

För att förtydliga skillnaden mellan det systematiska arbetsmiljöansvaret och byggherrens arbetsmiljöansvar inom organisationen avser kontoret dela upp fördelningen av arbetsmiljöansvaret. För det systematiska arbetsmiljöarbetet ansvarar kontorets chefer medan uppgifter inom byggherrens arbetsmiljöansvar utförs av en större krets av medarbetare.

Förvaltningschefen ska säkerställa att de som får en fördelning har tillräckliga kunskaper för sitt uppdrag. Ledningen har dock kvar det yttersta ansvaret att försäkra sig om att verksamhetens arbetsmiljöförhållanden är tillfredsställande genom att följa upp verksamheten och att reagera och ingripa om något inte fungerar som det ska. Respektive person som tar emot en fördelning ansvarar för dess verkställighet.

Alla chefer ska vara utbildade i arbetsmiljöfrågor. Medarbetare som erhåller fördelning som ombud måste genomgå utbildning i byggherrens arbetsmiljöansvar.

Skyddsombud

De fackliga organisationerna utser skyddsombud som ska vaka över arbetsförhållandena för att förhindra ohälsa och olycksfall och kontrollera att arbetsgivaren uppfyller kraven på systematiskt arbetsmiljöarbete. Skyddsombuden är med vid planeringen och genomförande av arbetet, till exempel vid undersökning av

arbetsförhållanden, planering av åtgärder och årliga uppföljningar.

Medarbetare

Den enskilde medarbetaren ska medverka i arbetsmiljöarbetet, följa givna föreskrifter och använda aktuella skyddsanordningar. Medarbetarna deltar i arbetsmiljöarbetet genom att till exempel rapportera risker, tillbud, sjukdom och olycksfall, föreslå åtgärder och lämna synpunkter.

Straffrättsligt ansvar

Fördelning av arbetsmiljöuppgifter, befogenheter och resurser kan innebära att även det straffrättsliga ansvaret går över till den som uppgiften fördelats till om denna underlåtit att utföra uppgiften. Ytterst är det dock domstolarna som avgör om fördelningen av en arbetsmiljöuppgift även följs av ett straffrättsligt ansvar.

Arbetsmiljölagen har uppdaterats från den 1 juli 2014 avseende straffsanktioner. Syftet med sanktionsavgifter är att minska antalet överträdelser, så att arbetsmiljön på Sveriges arbetsplatser blir bättre. Det är arbetsgivaren som kan bli tvungen att betala en sanktionsavgift. För kontorets verksamhet är det Stockholms stad genom dess exploateringsnämnd som är den juridiska personen.

Fördelning av arbetsmiljöuppgifter

Fördelning av arbetsmiljöuppgifter hanteras enligt följande.

- Den som tar emot en fördelning ska ha fått de instruktioner och befogenheter som erfordras för uppgiften/uppdraget samt vara kompetent att överta ansvaret.
- Fördelningen ska signeras av mottagare och av fördelande chef i två lika exemplar/original.
- Fördelningar ska uppdateras gentemot ändringar i lagstiftning, föreskrifter, organisation, personal, arbetsuppgifter etc.
- Fördelningar ska göras kända i organisationen.
- Det ska tydligt framgå i fördelningen vad som avses och vem som har ansvaret.
- Den som inte anser sig ha tillräckliga kunskaper eller befogenheter måste skriftligen returnera arbetsuppgiften till fördelande chef.

- Den som tar emot en fördelning ska ansvara för att denna uppfylls och initiera förekommande ändringar till fördelande chef.
- Personer som är berörda i fördelningen ska ha genomgått arbetsmiljöutbildning samt regelbundet fortbildas.
- Samtliga fördelningar ska ses över minst en gång/år.

Exploateringskontorets förslag

Exploateringskontoret föreslår att beskriven rutin för fördelning av arbetsmiljöuppgifter godkänns.

Slut

Bilagor

1. Förhandlingsprotokoll 2015-03-20